

ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ : ਤਾਮਾ ਅਤੇ ਹਾਹਤਰ ਕੋਲੀ

ਪ੍ਰੋ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪ੍ਰਥਮ ਨਿਰੀਖਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਿਰੀਖਕ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਵਾਕੀ ਸਮਾ ਪਹਿਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਪਹਿਲਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸਾਹਿਤ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਦੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਹਾਹਤਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਾਪੀ ਹੈ। ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਇਸਦਾ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਆਪਣੇ ਮੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਕਾਮਾਈ, ਖੇਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਖਾਰੀ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਥਮ ਪੱਥਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਤਾਮਾ ਕੋਲੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਨਿਰੀਖਕ ਮੀ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ ਦੀ ਤਾਮਾ ਅਤੇ ਹਾਹਤਰ ਕੋਲੀ ਦਾ ਦਰਜਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

1) ਸੰਗ੍ਰਹਿਤਾ -> ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਰੀਖਕਤਾ/ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਨਿਰੀਖਕਤਾ ਦੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤਾ ਸਮੇਂ ਹੋਰ-ਸ਼ਰੀਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹੀ, ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤਾ ਉਸਾਰਦਾ ਹੈ। ਵਸਤੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾ ਦਾਵਾ ਹੈ ਜੀ ਇਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸੂਰਤ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਥਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਾਵਾ ਇਸਦੇ ਦਾ ਮਾਹਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਲੇਖ:

1) ਪਿਛਾਤ ਵਿੱਚ ਅੱਧੇ ਧੀਵਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲੇ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
(ਕਹਿੰਦਾ)
2) ਪਿਛਾਤ ਮੱਧੇ-ਮੱਧੀ ਗਾ ਜਾਂਦਿਆਂ ਪਹਿਲੇ ਹਨ, ਨਿਰੀ ਗਾ ਜਾਂਦੇ ਜੈਸੇ (ਪਿਛਾਤ)
ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਦੇ 'ਅੰਤ' ਹੀ ਵਾਹੁ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਸਤੂ ਵਾਹੁ ਜੀ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਹੀ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਜਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ

ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੁਮਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਸੋਚੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵੀਰ ਗੱਦੇ ਤੁਝ ਸੇਧਾਂ ਦਾ ਭਰੋਂ ਦੇਖੋ।

੧) ਪਿਆਰ ਜੀਭ ਹੈ, ਇਹ ਫਾਹ ਵਾਂਗੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਮਗਰਾਜ਼ ਦਾ ਹੈ:

ਜਿਹ ਧੁੰਮ ਭੀੜੀ ਤਿਤੀ
ਪੁਰ ਧਾਇਤਾ। (ਪਿਆਰ)

੨) ਸੋਚੀ: - ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਦ - ਸੋਚੀ ਇਸਦੀ ਆਪਣੀ ਸੁਖਸੰਸਾਰ
ਵਾਂਗੁ ਨਵੇਰਲੀ ਭਰੇ ਦਿਲੋਂ ਪੁਣ ਹੈ। ਇਹ ਨਮਰ ਭਰੇ
ਨਜ਼ਮ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਵੱਧੀ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪੂਰਨ
ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਦ ਸੋਚੀ ਨੂੰ ਵਾਇਰ ਵਿਗਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ
ਦੀਆਂ ਫਾਹ-ਬੁਝਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਹ ਬੁਝਤਾਂ ਦਾ ਗਾ
ਜੀ ਆਪਣੇ ਦਰਿਆ ਭਰੇ ਨਵੇਰਲੇ ਭਰਿਆ, ਦੀਆਂ ਹਨ।
ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਚੀ ਦੀਆਂ
ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਆਪਣੇ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਸਨੂੰ ਸਨਮੁਖਾਈਆਂ
ਭਰੇ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਾਹਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ
ਗੱਦ ਸੋਚੀ ਦੇ ਕੁਝ ਨਮੂਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਣੇ ਸਨ ਭਰੇ
ਇਹਨਾਂ ਗੱਦ ਸੋਚੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਵਾਕੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਦੀ
ਵਰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਭਾਵਿਕਤਾ; ਸਮਝਤੀ
ਭਰੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹੇ ਸੋਚੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ
ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਨੰਦ ਭਰੇ ਸੋਚੀ ਇਹ ਹੈ, ਜਿਹਨੀ
ਜਾਇਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਸਸ਼ਾਨ ਕਰੇ। ਇਹ ਗੱਦ - ਪੌੜ੍ਹੇ ਇਸਦੀ
ਆਪਣੀ ਗੱਦ ਸੋਚੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ
ਇਸਦੀ ਗੱਦ ਸੋਚੀ ਦਾ ਇਹ ਹੋਰ ਪੌੜ੍ਹੇ ਸੰਗਮਭ
ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾ ਕਰਦਾ
ਸ਼ਰਫ਼ਦਾਰ ਹੈ ਭਰੇ ਜਾਇਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਇਸਦੀ ਤੇ ਵੱਧੇਰੇ
ਵਿਖਤਿਤਾ ਸੋਚਦਾ।

“ਕਈ ਕੁੱਲਾਂ ਦੇ, ਕੁਮਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਵਿੱਚ ਵੀਰਨੇ ਸੁਣੇ ਜੀ। ਕਈ ਸਾਵਾਂ ਦੇ
ਪੁੰਜਾਂ ਦੇ ਸੋਚੀ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀ ਸੁਣੀਆਂ

ਜੇ ਕਈ ਵੀ ਮੰਗਣੀ ਦੀਆਂ ਭਾਈਆਂ ਦੀਆਂ
ਸਾਂਗਾਂ ਦੇ ਕੰਧਰ ਪੈਂਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ? ਉਹੀ
ਭੰਗੀਆਂ ਦਾ, ਬੰਗਾਲੀਆਂ ਦਾ, ਮੁੰਡਾ
ਮਝਦਾਇਆ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਤਾਂ ਹੈ, ਸੰਮੀ ਨੇ
ਜਾ ਮੰਗਣੀ ਨੇ, ਜਾ ਮਾਓਰਾ ਨੇ ਵੱਲ ਨੇ
ਜਾ ਮਾਓਰਾ ਨੇ, ਮਾਓਰਾ ਨੇ ਵੱਲ ਨੇ
ਜੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਇਹ, ਦੋ ਇਹ ਨੂੰ, ਦੋਹਰੇ
ਪੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਦੋਹਰੇ ਨੂੰ, ਦੋਹਰੇ ਦੀਆਂ, ਦੋਹਰੇ ਦੀਆਂ
ਛੱਤੀਆਂ ਤੇ ਉਹੀ ਸ਼ਾਨ ਕੁੰਡਾ ਦਾ ਖੰਡ ਹੈ।

ਪਰ, ਮਿੱਥ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਪੁੱਤਰ
ਮੁੱਧੇ ਨੇ ਮੁੱਧੇ ਦੀ। ਉਹ ਗਾਗਰ ਇੱਥੇ ਮਾਗਰ ਵੀ ਵਰਤ
ਦੀ ਰੁਝਾ ਹੈ ਬਾਬੂ ਦੀ ਜਾਣਦਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ
ਮੇਥੇਪਾ, ਬੰਪੀਮਾਨ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਪਰਮੁ ਪੁੱਤਰ ਜਿਹਾ ਦੁਹਰਾ
ਜਾਂ ਇਹੀ, ਗਾਗਰ ਤੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅਨੇਕ ਵਰਤ ਪੁੱਤਰ
ਸੁਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਦਾ ਰੂਪ ਪਾਗਰ ਕਰ ਗਏ
ਜਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਪੁੱਤਰ ਦੇਵੇ:

1. ਪਿਛਾਇ ਇੱਥੇ ਮੁੱਧੇ ਦੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ।
2. ਮਨੁੱਖ ਸੁਰੇ ਵੀ ਉੱਚਾ, ਮੁੱਧਾ, ਤੀਬਰ ਤੇ ਜੀਓ ਪਿਛਾਇ
3. ਪਿਛਾਇ ਹੈ।
4. ਜਿਹੀ ਉੱਚਾ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਜਿਹੀ ਨੂੰ ਹਾਰ ਕਰੇ ਜਾਂ।

5. ਅਨੰਗਰ ਦਿਪਾਨ: ਤੇ ਉਹ ਅਨੰਗਰੀ ਵਾਰੇ ਦੀ ਨੂੰ
ਉਹ ਤੇ ਅਨੰਗਰੀ ਦਿਪਾਨ ਤੇ ਮੋਢੇ
ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਰੂਪ ਅਰਥ - ਮੇਰਾ ਦੀ ਸੰਮੀਮਿਆਂ
ਪੈਦਾ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਮੀਮਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਲ ਦਮਰੇ ਉਹ
ਅਨੰਗਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਰੂਪ ਪੁੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਰੂਪ ਅਨੰਗਰੀ
ਜਿਹੀ ਦਾ ਰੂਪ ਕੁੰਡੇ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ, ਬੰਡਾ ਜਿਹੀ
ਜਾਂ (ਕੀਤਾ)

2) ਉਪਮਾ ਆਖਿਅਰ :-

ਬਹਿਤਾ ਧਰਮ ਫਾਇਆ ਦੇ ਇਸ ਇਕ ਦੁਗਏ ਚਮਰੇ ਫਾਗ
ਰੂੜੇ ਤੇ ਨਿਮਾਨ ਪ੍ਰਕੀਰ (ਬਹਿਤਾ)

3) ਇਮਤਾਤ ਅਪ੍ਰਿਕਾਰ :-

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਜਗੀ ਮੂੰਹ ਫਿੰਥਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ
ਫਿੰਥੇ ਮਾਥੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਦੀ ਤੇ ਬਿਭਾਨ ਤੇ ਹੀ ਜੋ,
ਜਿਥੇ ਜੀ ਕਈ ਦੇ ਇਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮਥੀਆਂ ਦੇ ਕੰਠ ਧਰ
ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਜੋ (ਬਹਿਤਾ)

4) ਅਤਿਬਖ਼ਤੀ ਅਪ੍ਰਿਕਾਰ :-

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਾਧਾ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰੇਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਾਂ ਅੰਤ ਇਹ ਹੋਇਆ
ਜੋ ਕਿ ਆਦਮੀ ਪੱਖਰ ਦੇ ਜੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

5) ਰਮ ਨਿਰੁਪਦ :- ਜੈਬਰ ਆਪਣੀ ਮੈਂਜੀ ਨੂੰ ਚਮਕਾਈ ਬਨਾਇਓ

ਸ਼ਈ ਰਮਾਂ ਅਤੇ ਬਿੰਬਾਂ ਦਾ ਹੀ ਬਖ਼ਾ ਕਮਲ

ਧੁੰਮੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ :-

II) ਮਿੰਗਾਰ ਰਮ :-

ਜਦੋਂ ਪੈਣੇ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾ ਪਰ ਜਦ ਪਿਛਾਗ ਕੋਲ ਜੈਣੇ ਤਾਂ
ਜੋ ਚਾਹੁੰਦੇ ਥੀ ਇਸ ਕਾਰਜਾ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੁਝਾਏ ਹੈ।
ਆਮਾ ਇਹ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਾਗ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ
ਤੀਬਰਤਾ ਹੈ, ਕਈ ਅੰਕ ਨਾ ਸੁਣੇ, ਮਾਗੀ ਦੀ ਮਾਗੀ ਅੰਦਰ
ਅੰਦਰ ਮਿੰਗਾਰ (ਕਈ ਦਾ ਇਸ)

6) ਕਮਦੁੰਤ ਰਮ :-

ਪ੍ਰੇਮਾਂ ਜੋ ਆਦਮੀ ਤੇ ਤੀਮੀਆਂ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਕੰਧਰ੍ਹੇ
ਧਾਰੇ, ਕਿਸੇ ਉੱਥੇ ਸੰਥ, ਕਿਸੇ ਉੱਥੇ ਕੰਧ, ਕਿਸੇ ਉੱਥੇ ਕੰਧੀਆਂ
ਕਿਸੇ ਉੱਥੇ ਪਾਣੀ, ਕਿਸੇ ਉੱਥੇ ਪਾਣੀਆਂ; ਕਿਸੇ ਉੱਥੇ ਫੁੱਲਾਂ
ਕਿਸੇ ਉੱਥੇ ਸਾਜ, ਪ੍ਰੇਮਾਂ ਸਾਜਾਂ ਨਾਹਾਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਆਖੀ ਵਿਚ
ਸਾਮਾਨ ਹੋਏ ਜਗਮਗ ਆਖੀ ਹੋਰੀ ਹੈ। (ਕਈ ਦਾ ਇਸ)

7) ਵੀਰ ਰਮ :-

ਸਮਝ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਕਈ ਬਕਾਸ਼ ਦੁਗਾ ਇਕਦਰ

ਇਹ ਜੀਪੁਆ ਨਹੀਂ ਗੁਰਿਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਪ੍ਰਿਥਮਤਾਨ
ਸਾਫ਼ ਇੱਥੇ ਮਾਰੀ ਉਸਰ ਦਿਖੇ ਤੇ ਤੇ ਥੋੜੇ ਬੰਨੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ
ਗਏ। ਪਰ ਮਰ ਪਾਸੇ ਜਗਤ ਦੀ ਵੇਰਵੀ ਨਹੀਂ। ਮਨੁੱਖ ਇੱਥੇ
ਉੱਚਾ ਤੇ ਇਲਾ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰਵਾਹਿਕਾ, ਵੇਰਵੀ ਇਲਾਜ ਤਾਣ ਤੇ ਮਿਲਦਾ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਵਿਪਰੇ ਨਾ ਇੰਮਿਆ। (ਮਥਰ)

੫) ਹੀਰਤਮ ਰਮ : -

ਜੀਹ ਜਾਪਮ ਚੰਗਾ, ਜੀਹਾ ਹਮਮਰ ਚੰਗਾ, ਪਰ ਧਰਗਮੀ
ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਿਥਮਿਆ, ਆਪਣੀਆਂ ਚੰਮ-ਧੁਮੀਆਂ ਇੱਥੇ ਗਲਤਾਨ
ਆਦਮੀ ਇੱਥੇ ਪਾਸੇ ਤੇ। (ਦੁਤਨ ਦਾ ਪਿਆਰ)

੬) ਹੋਰ ਰਮ : -

ਪੈਂਥਾਂ ਦੇ ਥੁਰ ਹੀਏ ਤਨ, ਜਾਪਮ ਜਗਦਾਣੇ ਜਾਪਮ ਤੇ ਮਥਰ
ਰਮੇ ਤਨ। ਇਹ ਦਾ ਦੰਡਾ ਅਰਿਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੀਏ ਤੇ ਵਿ ਅਰਿਵ
ਧਾਪ, ਰਮੇ ਦੀ ਅਰਿਵ ਜਾਪਮ ਰਮੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਖੰਭੇ। ਇਸ
ਦਮਤੇ ਰਮੇ ਮੁੱਥਾਂ ਦੇ ਮਮਰ ਇਸ ਰਮੇ ਗੋਲ ਦਿੱਤੇ ਤੇ
ਜਾਪੇ ਤਨ ਵਿ ਦਿੱਤੇ ਮਿਥਰੇ ਮਾਗੇ ਤੇ ਧੁਰੀਏ। ਇਹ ਤਾ
ਧਾਪਿਆਂ ਦਾ ਗੋਲ ਤੇਆ ਇਹ ਦਾ ਆਪੇ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਤੇ
ਜਾਪੇ ਇੱਥੇ ਹੋਰੀ ਪੈਮਾ ਤੇਆ। (ਦੁਤਨ ਦਾ ਪਿਆਰ)

੭) ਬਿੰਬ ਦਿਪਾਨ : - ਧੁਰਨ ਮਿੱਧ ਵਾਇ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮਤਾਨ ਰਮੇ

ਮਮੇ ਅਤੇ ਵੇਰੀ ਇੱਥੇ ਦੀ ਦਿੱਤਾਥਿਆ ਰਮੇ
ਹੋਰਨ ਬਿੰਬਾਂ ਦੇ ਮੁੱਤਰੇ ਤੇ ਮਈਵਾਰ ਰਮੇ ਤੇ। ਗਿਆਨ
ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿਥਮਤਾਨ ਦੇ ਅਰਮਾਰ ਇਹ ਬਿੰਬ ਵੇਰੀ
ਮਈਆ ਇੱਥੇ ਦੰਡੇ ਜਾਮਰੇ ਤਨ, ਜਿਥੇ : ਇਸ ਬਿੰਬ
ਨਾਚ ਬਿੰਬ, ਮੁਢ ਬਿੰਬ, ਮਹਾਦ ਬਿੰਬ ਅਤੇ ਮਧਮ
ਬਿੰਬ। ਇਹੇ ਵੇਰੀ ਬਿੰਬ ਮਿਮਰੀਮੁਥਰੇ, ਪ੍ਰਿਥਮਤਾਨ ਜਾ
ਅਰਿਵਾਰੇ ਮੁਥਰੇ ਮਈਆਂ ਇੱਥੇ ਦੁਰਗੀ ਵਿਤ ਵੇਰੀ ਗਏ
ਮਥਰੇ ਰਮੇ ਤਨ। ਰਮੇ ਦੰਡੀਆ ਦੇਵੇ।

੮) ਇਸ ਬਿੰਬ : - ਧੁਰਨ ਮਿੱਧ ਦੀ ਹੋਰਨ ਇੱਥੇ
ਇਸ ਬਿੰਬਾਂ ਦੀ ਟਕਮਾਲ ਰਮੇ ਰਮੇ

ગાદાન, મગડ, અઠવાળ, પુમ્મ, અઠા અઠ, અચળ,
માધાદી, ગમિર, હાદડા, આવામ, માધાનકાર, ગાદા
દાગામ, હાદમ, અમિલ, પુલમ, આગમત, અદ, અરડા,
પુમ્મત, તિમર, અદિમલ, મુતમ, હિતમલ, ઝીવગડા,
તિમધામ, પુલીપડ, મિમત, અપુલ, મિધા, અપધા,
વેતમ આદિ.

લામી મધાદાદી : → ઘેલ, હાગીવડ, મધામ, મમ્મી
દવડ, મધમી, વમમમ, વેલુ મમ્મ,
ગાદા, નિતમાતી કિડમ, જામી જમ, રેદા, પાત્રામી,
પામમાદી, દા, રા, ગ્રીધમ, નિધામી, ધેમીમ, મધામ,
વલે, જિમમ, રમી આદિ.

હિપમર હિધામ હાદા હે આયાડે અમીવડ
મવદે જા વિ પુ. પુત નિમ્મ પાધા હાદમ હિપમર
તુ પુમી હા મધાપડ વગર અમમીમાં પાધા પ્રહી
પિલુલ હે આપતિવ, હેલ મિમમહા જે. હા પિલુલ અઠાદી
પ્રધા પ્રધા મી અઠ આદમ હિધે આપલ રુધામર
પુમ્મ ગાદા વગર મી. હિધી વામત જે વિ હિમધીગર
હિધ રુધા હિધ હિધા પાધરહી જે. હિમહા જ હાવ
હિધ આદમ તાલ અપુર જે.